

GŁOS NARODU

NR. 130. — ROK XL.

PONIEDZIAŁEK

15 M A J A 1933.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA KRAKOW, ULICA SW. KRZYZA L. 11.
KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKOW 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie		Na całym obszarze Państwa polsk. z przysyłką pocztową	Zagranicą	Przedpłata zwrotna dla nauczyciela ludowego	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
	z odroczeniem	bez odroczenia				
Miesięcznie	6-20 zł.	5-70 zł.	6-20 zł.	9-50 zł.	5-70 zł.	

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-06.

Zadania i działalność Ligi Obrony Lotniczej i Przeciwgazowej.

Wczoraj w godzinach wieczornych odbyła się w kasynie garnizonowym w Krakowie akademja z okazji obchodu jubileuszowego tygodnia lotniczego. Po zagajeniu pos. Dyboskiego, który apelował o zrozumienie i poparcie lotnictwa nie tylko w chwilach jego triumfów, ale i w szarej codzienności jego pracy, dowódca O. K. gen. Luczyński przedstawił zadania i działalność Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. Liga, jako organizacja społeczna ma na celu — na wypadek wojny — ochronę ludzi, w przeciwstawieniu do aparatu państwowego w tym zakresie, który organizuje przedewszystkiem ochronę ważnych obiektów i środowisk. Po pierwszym okresie, gdy ofiarności społeczeństwa na cele obrony powietrznej była rozstrzelana i polegała na zakupywaniu pojedynczych

aparatów — obecnie akcja jest scentralizowana i polega na przygotowywaniu podstawowych urządzeń dla obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, na zdobywaniu środków, któreby w razie wojny zapobiegły zdemoralizowaniu mas, ja kłem grożą niszczycielskie skutki technicznej broni nieprzyjaciela. Gen. Luczyński zobrazował następnie stan organizacyjny Ligi na terenie województwa krakowskiego. Zmniejsza się tu wprawdzie wzrost liczby członków i kół, w mniejszym jednak stopniu niż na terenie sąsiedniego województwa kieleckiego, nie mówiąc już o śląskiem. Akademję, w której uczestniczyli przedstawiciele krakowskich władz, uzupełniły produkcje muzyczne, recytacje i występ chóru „Echo“.

Wśród wrzasków i gwizdów tłumów uciekał Rosenberg z Londynu.

Londyn, 14 maja. Przepędzony z Anglii nieoficjalny minister spraw zagranicznych, wysłannik Hitlera Alfred Rosenberg odjechał dziś przed południem do Berlina. Mimo, że godzina odjazdu jego nie była znana, na dworcu i wokół dworca zebrali się olbrzymie tłumy ludności, które z chwilą przybycia Rosenberga żywiołowo dawały upust swemu oburzeniu przeciw Hitlerowi i obecnemu reżimowi w Niemczech. Pod adresem Hitlera i Rosenberga padały epitetki jak: oprawcy, barbarzyńcy, kanalie itp. Z trudem tylko zdołała policja utrzymać Rosenberga przy przejściu do pociągu. Z zaszytym w głębi wagonu Rosenbergiem ru-

szczył pociąg wśród strasznego wrzasku i gwizdu tysięcznych rzesz ludności.

Niepożądani goście odlecieli z Wiednia.

Wiedeń, 14 maja. Pruski minister sprawiedliwości Kerll i reszta dygnitarzy hitlerowskich odlecieli dziś z lotniska Aspern do Berlina. Lotnisko obstawione było policją, celem zapewnienia niepożądanym gościom bezpieczeństwa. Bawarski minister sprawiedliwości Franck odjechał autem do Pragi. W ciągu dnia dzisiejszego dochodziło w różnych częściach Wiednia do demonstracji antyhitlerowskich.

Papen oskarża zagranicę.

Berlin 14 maja. (PAT) W czasie wielkiej manifestacji Stahlhelmu w Muenster wicekanclerz von Papen wygłosił wczoraj mowę, w której w imieniu oskarżał zagranicę, że dąży ona do zupełnej wojskowej i moralnej izolacji Niemiec na terenie międzynarodowym. „Naród niemiecki niemniej — mówił von Papen — bez obawy patrzy w przyszłość. Hitler w Reichstagu okaże światu, że Niemcy tylko na krótką metę można pozbawić materialnymi środkami należnego im prawa do życia“.

Niemcy nie będą płacić długów prywatnych.

Nowy Jork, 14 maja. Prezydent Banku Rzeczy dr. Schacht odjechał dziś do Niemiec. Przed odjazdem oświadczył on wobec dziennikarzy, że wobec braku dewiz, Niemcy prawdopodobnie nie będą w stanie podjąć spłaty długów prywatnych. Zamierza on posiadaczy obligacji niemieckich zaprosić na konferencję do Berlina, celem podjęcia obrad nad usunięciem trudności.

Nawiązując do wystąpienia angielskiego ministra wojny Hailshama, wicekanclerz nazwał hipokryzją zwracanie się do Ligi Narodów o sankcję przeciwko Niemcom, którzy — zdaniem jego — „nie czynią nic innego, jak tylko krwawo walczyć moralnie przeciwko niemoralnym traktatom, podczas gdy Liga Narodów nie podjęła dotychczas nic, wobec państw wszechzających istotnie wojnę“.

TOPNIEJĄ SZEREGI NIEM.-NARODOWYCH.

Berlin, 14 maja. Dawny premier rządu brunświckiego, prezydent brunświckiego banku państwowego dr. Kuechenthal wystąpił z partii niemiecko-narodowej i przeszedł do partii hitlerowskiej.

Niebezpieczeństwa rozejmu celnego dla Polski.

W związku ze światową konferencją ekonomiczną zawieszono nad nami groźne niebezpieczeństwo. Wywołane ono zostało przez amerykańską propozycję rozejmu celnego, której przyjęcie mogło być pociągnięciem za sobą niemożliwość wprowadzenia w życie naszej nowej taryfy celnej dnia 11 października br., a tem samym także znacznie utrudni rozpoczęcie i zamierzone rokowania traktatowe. Jednak szereg państw, a w pierwszym rzędzie Anglii, propozycji amerykańskiej nie przyjął.

czą, że Ameryka już zapowiedziała, że ma zamiar uczynić analogiczny wniosek na samej konferencji zaraz pierwszego dnia. Układ stosunków w tym zakresie jest więc dość paradoksalny. Polska w dziedzinie zbrojeń celnych po zostawała zawsze w tyle za innymi państwami świata. Z chwilą, kiedy po długim zwlekaniu, weszliśmy na drogę dostosowania ochrony celnej do wymagań naszego rynku, Ameryka, która oddawna odseparowała się od przywozu z zagranicy prohibicyjną taryfą, występuje z propozycją utrzymania status quo w dziedzinie zbrojeń celnych.

Nie jest jednak wykluczone, że w trakcie konferencji niebezpieczeństwo to w tej, czy innej formie znowu nad nami zawisnie — zwłaszcza

Roosevelt za kontrolą zbrojeń.

Paryż, 14 maja. Na bankiecie partii radykalnej w Marsylii wygłosił dawny premier francuski Herriot przemówienie, w którym po uzasadnieniu polityki zagranicznej partii radykalnej, zwracającej stale uwagę na niebezpieczeństwo naruszenia pokoju europejskiego przez obecne Niemcy — przeszedł następnie do rozmów waszyngtońskich. Roosevelt — oświadczył Herriot — podziela w zupełności tezę francuską o konieczności utworzenia stałej, ruchomej i automatycznej kontroli zbrojeń i idzie pod tym względem dalej aniżeli projekt angielski.

Zjednoczonych w komisji dla ustalenia napastnika, a jeżeli definicja napastnika zostanie przez Amerykę uznana za sprawiedliwą, Stany Zjednoczone zobowiążą się porzucić neutralność. Będzie to miało doniosłe znaczenie przy zastosowaniu art. 16 paktu Ligi Narodów.

Dalej, na wypadek osiągnięcia na konferencji rozbrojeniowej dodatniego rezultatu, zapewnia Roosevelt pożyteczną współpracę Stanów Zjednoczonych, godząc się na udział Stanów

DAVIS ZABIEGA KOŁO RATOWANIA KONFERENCJI ROZBROJENIOWEJ.

Paryż, 14 maja. Norman Davis, który wczoraj wieczór przyjechał z Londynu, odbył dziś dłuższe rozmowy z premierem Daladierem i ministrem spraw zagranicznych Paul Boncour'em. Wobec przedstawicieli prasy Norman Davis oświadczył, iż ma nadzieję, że bezpośrednio niebezpieczeństwo dla konferencji rozbrojeniowej zostało już usunięte. Norman Davis wyjeżdża do Genewy w poniedziałek lub wtorek.

Olbrzymi proces w Genewie

W KONSEKWENCJI ZAJŚĆ Z LISTOPADA UB. ROKU.

Genewa, 14 maja. (PAT). W poniedziałek rozpoczyna się w Genewie wielki proces polityczny przeciwko szefowi miejscowej partii socjalistycznej Nicole'owi i 17 towarzyszyom. oskarżonym o sprowokowanie i udział w krwawych zajściach 9 listopada ubiegłego roku, kiedy wojsko zaatakowane przez tłum zrobiło użytek z broni palnej, czego rezultatem było 13 zabitych i kilkadziesiąt rannych. Proces

odbywający się w federalnym sądzie przysięgłych będzie miał miejsce w specjalnie wynajętej sali. Wobec wielkiej ilości świadków, których ma być przeszło 400, proces potrwa około 3 tygodni. Budzi on wielkie zainteresowanie w całej Szwajcarii i krajach sąsiednich, czego dowodem jest zapowiedziany udział przeszło 100 dziennikarzy szwajcarskich i zagranicznych.

Genewa, 14 maja. (PAT). W poniedziałek wkrótce zdobywając w 7 minucie bramkę przez Kubińskiego. W 40 minucie Zieliński podwyższa wynik do 2:0. Po przerwie dalsze dwie bramki dla biało-czerwonych zdobywa Malczyk w 24 i 35 minucie. Jedyne punkty dla Warty padł z rzutu karnego, wykonanego przez Szerfkiego w ostatniej minucie gry.

Sąd okręgowy w Krakowie Wydział III karny Dnia 11 maja 1933 III. Pr. 86/33.

Warta zademonstrowała grę ostrą, chwila mi brutalną, za którą sędzia p. Krajczarek usunął przy końcu pierwszej połowy gry Ofiaryńskiego. Od tej chwili dryżyny grają w dziesiątkę, gdyż zeszedł również z boiska kontuzjonowany Kossok, a po przerwie tylko statystował. Wskutek szalonego tempa nadanego przez Wartę od 30 minuty pierwszej połowy obie drużyny „puchną“ co odbija się na grze.

Sąd okręgowy w Krakowie Wydział III. karny na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym po wysłuchaniu wniesku Prokuratora Sądu okręgowego w Krakowie wydał następujące postanowienie:

Widzów ponad 5 tysięcy. Rogów 4:3 dla Warty.

I. Zatwierdza się po myśli §§ 480, 493 austr. proc. karn. zawadzona i wykonana przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 8 maja 1933 konfiskatę „Głosu Narodu“ Nr. 122 z dnia 7-go maja 1933 z powodu treści:

Sofja 14 maja. Warszawianka rozegrała mecz z „A. O. 23“, uzyskując wynik remisowy 1:1 (0:0). Zawodcom przyglądało się kilka tysięcy widzów.

1) artykułu zamieszczonego na stronie 7 pt. „Znamienny list falsyfikat“ w ustępie od słów „Falsyfikat ten“ do słów „4 maja 1933“ albowiem treść tego ustępu zawiera znamiona występku z art. 127. 170 k. k.

Lwów 14 maja. Czarni—Pogoń 1:1 (1). Sportkanie ligowe.

II. Zakazuje się dalszego rozszerzania skonfiskowanej treści powyższych artykułów, a zakaz ten ma być ogłoszony w przepisanej formie w najbliższym numerze czasopisma „Głos Narodu“ i w dzienniku urzędowym.

Warszawa 14 maja. Reprezentacja stolicy przegrała mecz tenisowy z reprezentacją Pragi w stosunku 2:3.

III. Cały nakład skonfiskowanego druku ma być zniszczony.

Przewodniczący: Protokolant: Prezes Sądu okręgowego: Kobylarz wr. Dr. Hubl wr. Za zgodność: (podpis nieczytelny).

Pokaz produkcji polskiej w Paryżu.

Paryż, 14 maja. (PAT). W dniu wczorajszym nastąpiło uroczyste otwarcie dobieżących Międzynarodowych Targów Paryskich. Po kilkuletniej przerwie wznowione zostały na targach pokazy produkcji polskiej, zgrupowane w oddzielnym pawilonie, a reprezentowane przez 55 firm. Poważnie reprezentowany jest dział wytwórczości drzewnej, węglowej, konfekcyjnej, wódeczanej, sztuki ludowej, szklanej, porcelanowej oraz szeregu surowców i przetworów produkcji rolnej, jak chmiel, wędliny, piwo, grzyby itp. Bardzo interesująco przedstawiają się eksponaty monopoli państwowych: spirytusowego, tytoniowego i solnego. Celem z punktu widzenia propagandowego jest artystycznie zorganizowany dział wydawniczy i turystyczny. Otwarcia pawillonu polskiego dokonał ambasador Chłapowski w obecności konsula generalnego Poznańskiego oraz attaché handlowego ambasady Szebelskiego. W kilka chwil po otwarciu wystawy przybył francuski minister handlu p. Serre, który wyraził uznanie dla wystawy polskiej na terenie Międzynarodowych Targów Paryskich.

NOWI CZŁONKOWIE KOMISJI DYSCLP. DLA NAUCZYCIELI.

Inż. Jan Grabowski, prezes Rady Szkolnej m. st. Warszawy, oraz senator Jerzy Barański, mianowani zostali członkami odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli przy ministrze wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

MARSZ. RACZKIEWICZ WŚRÓD POLAKÓW BRAZYLIJSKICH.

Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z zagranicy marszałek Senatu Wł. Raczkiewicz uda je się na początku czerwca br. w podróż do Brazylii, gdzie dokona wizytacji środowisk polskich w południowej Brazylii i Argentynie.

Sport.

Piękne zwycięstwo Cracovii nad Wartą.

Cracovia—Warta 4:1 (2:0).

Warta nadała grze od pierwszej chwili nie zwykle szybkie tempo, którym zaskoczyła

Konferencja gospodarcza potrwa 2 miesiące.

Waszyngton, 14 maja. Na konferencji prasowej sekretarz stanu Hull oświadczył, że rozmowy waszyngtońskie z reprezentantami rządów europejskich posunęły prace przygotowawcze do światowej konferencji gospodarczej do tego stopnia, iż można liczyć, że nie będzie ona trwała dłużej niż dwa miesiące. Delegacja amerykańska, której skład nie został jeszcze przez prezydenta Roosevelta ogłoszony, wyjedzie do Londynu w dniu 31 bm. na pokładzie parowca „President Roosevelt”. Na zapytanie, jak zapatrjuje się na kwestję zastosowania sankcyj karnych przeciw Niemcom, na wypadek podjęcia zbrojeń, Hull oświadczył, że rząd amerykański nie zastanawiał się nad tą ewentualnością, ponieważ Stany Zjednoczone nie należą do sygnatariuszy Traktatu Wersalskiego.

MIĘDZYNARODOWA FEDERACJA WYDAWCÓW DZIENNIKÓW.

Haga. (PAT). Dnia 12 b. m. rozpoczyna pracę międzynarodowa konferencja przedstawicieli Związku wydawców dzienników z udziałem przedstawicieli związków: belgijskiego, francuskiego, holenderskiego, polskiego, szwajcarskiego, a nadto zapowiedziany został akces związków: austriackiego, norweskiego i hiszpańskiego. Uchwalono zorganizować międzynarodową federację Związków wydawców. Przedmiotem obrad wczorajszego posiedzenia była sprawa udziału przedstawicieli Związku wydawców w konferencji prasowej w Madrycie.

Chcesz odbyć podróż tania — szybko — przyjemnie? Leć samolotem!

Bilety w większych biurach podróży lub u portjerów większych hoteli.

Polskie samoloty zamiast niemieckich Junkersów.

Dzień 1 maja br. był historyczną datą w polskiej komunikacji powietrznej. Tego dnia mianowicie zaczęły kursować na polskich szlakach lotniczych samoloty P. W. S. 24, konstrukcji polskiej, wykonane całkowicie z materiałów krajowych i zaopatrzone w silniki, wykonane w kraju.

Samoloty P. W. S. 24, zbudowane w Podlaskiej Wytwórni Samolotów, wprowadzone zostały na linje komunikacyjne po odbyciu szeregu lotów próbnych, które wykazały ich wielkie zalety. Samoloty te zastępują używane dotychczas, obok Fokkerów, aparaty Junkersa. P. W. S. 24 są to aparaty mieszczące 4-ch pasażerów, pilota oraz mechanika. Zaopatrzone są w silnik o mocy 220 KM, wykonany w Polskich Zakładach Skody na Okęciu. Silnik ten, słabszy od silników Junkersa (285—330 KM), przy zmniejszonym zużyciu materiałów pędnych pozwala rozwijać większą szybkość. Wprowadzenie samolotów P. W. S. 24 pozwoli na całkowite wycofanie z ruchu samolotów i silników Junkersa, które jak wiadomo są produkcją niemiecką. Należy zaznaczyć, że kursujące na polskich liniach Fokkery wykonane zostały również w kraju, na podstawie licencji.

KINOTEATR

DZWIĘKOWY

„ŚWIT”

DOM KATOLICKI

PRZY UL. STRASZEWSKIEGO 18.

Poraz pierwszy w Krakowie!

Od dziś i dni następnych!

ZUNGU

Wielka epopeja miłości i bohaterstwa w dzikiej niebezpiecznej dżungli. — W rolach głównych:

CECYLIA PARKER

NOAH BEERY TOM TYLER

Największa sensacja sezonu! Dramat pełen grozy i niespodzianek! Poleźny film egzotycki!

Uczucie!

Nastrój!

Piękno!

Wkrótce jeden wyraz

ZUNGU

będzie na usłach wszystkich kinomanów!

Trzy wyświetlenia o godz. 5, 7 i 9 wieczór, w niedzielę i święta od godz. 3-ciej popołudniu

Przed olimpiadą w Berlinie.

Najbliższa Olimpiada ma się odbyć w Berlinie w 1936 r. W związku z przygotowaniem do tej olbrzymiej, międzynarodowej imprezy, urządzono w Berlinie kurs języków dla policjantów. Komitet olimpijski postanowił wyszkolić 400 policjantów.

Na głębokości 1000 metrów w morzu.

Prasa amerykańska rozpisała się ostatnio o podwodnej wyprawie amerykańskiego biologa, dr. Biba, który w pobliżu wysp Bermudzkich opuścił się na głębokość 1000 metrów pod wodę w specjalnej kuli metalowej. Przed oczami tego uczonego — jak czytamy w „Kurjerze Narodowym” — pod wodą przesunęły się nieznanne człowiekowi żywe stworzenia o dziwnym wyglądzie, przechodzącym wszystko co najbujniejsza fantazja może wysnuć. Specjalną cechą głębokowodnych stworzeń, która odróżnia je od innych jest przezroczystość ciała. Ryby te i męczaki robią wrażenie, jak gdyby zrobionych z żelatyny i oczy obserwatora patrzą przez nie jak przez szklane naczynie.

Gdy stworzenia te zbliżyły się do elektrycznych reflektorów „batisfera” i trafiały w smugę światła, dr. Bib nie tylko odróżniał wewnętrzny kształt ich ciała, lecz widział doskonale w ich wnętrzu drobne rybki polknięte przez nie.

Według mniemania dra Biba, tylko dzięki galaretowemu ustrojowi ciała stworzenia te zawdzięczają wytrzymałość na takiej głębokości: każde inne stworzenie ustroju szkieletowego nie zniósłoby takiego olbrzymiego ciśnienia wody i nieodzwrotnie zostałoby zmiażdżone.

To, że głębiny mórz są oświetlone zimnym, fosforyzującym światłem rozmaitych stworzeń, było wiadomem i przed wyprawą dra Biba. Jed-

nakowoż amerykańskiemu biologowi udało się po raz pierwszy naczynnie stwierdzić istnienie naturalnych latarni.

U pewnej ryby, która stale otwiera ogromną paszczę. Organy świecące są umieszczone w głębi gardła, przy samym przelyku. Drobne rybki i rozmaite stworzenia znanione światłem kierują się wprost do jej paszczy, która się wówczas zawiera, by polknąć zdobycz.

U innej znów źródło zimnego światła znajduje się jakby na długiej nici, zwisającej w rodzaju wędki. Do niej zbiegają się drobne rybki i wówczas to ryba „przysuwa” wędkę do samej paszczy, manewrując „wędką” w wodzie w różne kierunki.

Węzół, według słów dra Biba, na wielkich głębiniach żyją tylko drapieżniki. Niema tam żadnej flory i zwierzęta pożerają się wzajemnie.

Konieczność złowienia możliwie jak największej ilości słabego światła, promieniującego z organów fosforyzujących, rozwinęła u niektórych gatunków ryb wprost nieprawdopodobny wzrost organów wzrokowych. Oczy niekiedy zajmują jedną dziesiątą część powierzchni całego ciała.

Dr. Bib obserwował z ciekawością rybę, która posiadała „lornetkę”: oczy jej były umieszczone nie na głowie bezpośrednio, a na dwóch długich wyrostkach umieszczonych przy głowie, z każdej jej strony. Przesuwając niemi w różne kierunki, ryba wszystko widzi, bez potrzeby odwracania się.

Radio.

Wtorek dnia 16 maja 1933 r.

Kraków. (312.8 m). Godz. 11.40: Przegląd prasy i komunikat meteor. 11.57: Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej, program na dzień bieżący; 12.10: Płyty; 13.20: Transmisje z Warszawy; 15.35: Najnowsze wydawnictwa; 15.50: Płyty; 16: Hejnał i pieśni majowe z wieży Marjackiej; 16.25: Odczyt z Warszawy; 16.40: Odczyt pt. „Jak dziecko zdobywa trudną sztukę liczenia i rachowania”, wygłosił prof. W. Wilkosz; 17: Koncert symfoniczny z Warsz. 17.55: Program na dzień nast. 18: Muzyka taneczna z Warszawy; 18.25: Krak. wiadomości bieżące; g. 19: Rozmaitości; 19.20: „Stary Kraków” — w opracowaniu dr. J. Dobrzyckiego; 19.30: Transmisje z Warszawy; 22.45: Płyty; 22.55: Transm. z Warszawy.

Lwów. (380.7 m). Godz. 15.25: Lwowska chwilka L. O. P. P. 15.35: Giełda zbożowa; 16: Kwadrans akcji „Radio — dzieciom”.

Warszawa. (1411.8 m). Godz. 11.40: Przegl. Pras. 11.50: Komunikat meteor. 11.57: Sygnał czasu, Hejnał; 12.05: Program na dzień bieżący; 12.10: Płyty; 13.20: Komunikat P. I. M.; 15.10: Komunikat Inst. Eks. 15.15: Komunikat Gospodarczy; 15.25: Chwila lotnicza i przeciwgazowa; 15.30: Komunikat Urzęd. Wych. Fizycznego i Państw. Zw. Sportowego; 15.35: Wśród książek; 15.50: Odczyt dla nauczycieli; 17: Koncert symfoniczny; 17.55: Program na dzień nast. 18: Muzyka lekka; 19: Rozmaitości; 19.20: Bieżące wiadomości rolnicze; 19.30: Feljton muzyczny; 19.45: Prasowy Dziennik Radiowy; 20: Koncert wieczorny; w przerwie wiadomości sportowe; 21.05: D. c. koncertu; g. 22: Kwadrans literacki: „Dziwna Raehel”; 22.15: Recital śpiewaczy; 22.45: Najnowsze przeboje na płytach; 22.55: Kom. meteorolog. i komunikat policyjny; 23: Muzyka taneczna.

Katowice. (408.7 m). Godz. 15.50: Audycja Cioć Heli dla dzieci; 19: Dr. O. Regorowiczowa: „Dziennik Marij Kasproviczowej”.

JADWIGA ROGUSKA-CYBULSKA.

109

Tajemnica Tatr.

(Powieść).

—oo—

Pani Wrażewska w krótkich słowach opowiedziała mu o stracie męża przed laty w tak dziwnych okolicznościach i o znalezieniu dopiero teraz śladów po nim w mieszkaniu Niemowy; poczem wyjaśniła mu szczerze cel swego przybycia.

Ksiądz słuchał jej słów z uwagą, lecz z jego pięknego, spokojnego oblicza nicłatwo było wyczytać cośkolwiek.

— Tak; slyszalem w owym czasie o tym smutnym wypadku — podjął głosem równym, gdy pani Wrażewska już mówić przestała. — Właśnie niedługo potem zamieszkał u mnie ten biedny kaleka. Przywieźli go z gór ciężko chorego na tyfus...

Pani Wrażewska pełna niepokoju słuchała słów księdza, którego styl gładki zdradzał wielką wprawę w wyrażaniu myśli swoich wobec słuchaczy.

— Do owego czasu zarabiał on sam na życie przy wyrobie drzew w lesie — mówił ksiądz dalej. — Ale po chorobie był tak wycieńczony, że nie miał sił do pracy; więc przegarnąłem go do mojego przytulku. Otóż nauczył się on u mnie sztucznej mowy głuchoniemych, tak, że się ze mną może porozumiewać.

— Właśnie... — zaczęła pani Wrażewska. —

Może on księdzu mówił cośkolwiek o spotkaniu mego męża w górach?... Bo skądżeby...

— Zaraz! — przerwał jej ksiądz łagodnie. — Powiem pani wszystko, co powiedzieć mogę.

— Jaki? Czy on... zobowiązał księdza do jakiej tajemnicy?

— Proszę być cierpliwa!... Otóż zanim się on tej trudnej sztuki nauczył, parę lat upłynęło. Potem dowiedziałem się od niego o rzeczach, które, być może, mają związek z wypadkiem pani męża, ale ja co do tego nie mam żadnej pewności.

— Może więc ksiądz misjonarz zechce nam powiedzieć, co słyszał od niego, — odezwał się z kolei pan Bieżyński — to przekonamy się odrazu, czy to ma jaki związek.

— Niestety... nie mogę.

— Jaki? Dlaczego? — padły szybkie pytania obojga przybyłych.

— Bo wszystko to wyznał mi na spowiedzi świętej; a państwo wiedzą, że ksiądz, związany przysięgą, nie może zdradzić tajemnicy tego sakramentu.

— Ale przecież tu chodzi o rzecz tak ważną, taką wyjątkową!... — mówiła pani Wrażewska szybko, urywanym głosem. — Tu można i o zbrodnię posądzić, albo też... pociągać go do odpowiedzialności zupełnie niesłusznie...

— Wszystko jest możliwe — przyznał jej ksiądz głosem, w którym żaden ton nie zdradził wewnętrznych myśli. — Ale mimo to tajemnica spowiedzi obowiązuje nas bez wyjątków. Pani zapewne słyszała, że z tej przyczyny zdarzały się nawet męczeństwa.

— No tak, ja rozumiem. Ale... Boże drogi!... Tyle lat mnie męczy ta zagadka, a teraz, kiedy jesteście już tak blisko jej rozwiązania...

— Ja sądzę, że ksiądz zrozumie tę wyjątkową sytuację — podjął znowu pan Bieżyński — i znajdzie jakiś sposób...

— Tak, ja pojmuję... To rzecz wielkiej wagi dla pani. To też chciałbym pani bardzo pomóc... Tylko nie w ten sposób, jakiego państwo ode mnie tu żądają.

— No, więc niech ksiądz dobrodziej pomyśli! — prosiła pani Wrażewska serdecznie. — A może on nam sam powie... Ale prawda! Przecież to niemożliwa...

— Zaraz... — rozważał ksiądz. — Może znajdziemy na to jakiś sposób. Spróbuję go nakłonić, aby to, co mnie wyznał, raz jeszcze wobec mnie i państwa wyjawiał.

— No właśnie...

— Wtedy już nie jako spowiednik, ale jako tłumacz jego niezrozumiałej mowy będę państwu mógł służyć. A te szaty kapłańskie będą świadectwem prawdy słów moich.

— Ach, jakże ja będę księdzu wdzięczna!

— Tak... Tylko, że niewiadomo, czy on się do tego da nakłonić. Państwo wiedzą, że kalecy i ludzie upośledzeni są bardzo trwożliwi.

— Ach, więc jednak... on się boi!... — podchwyciła pani Wrażewska z przejęciem. — To znaczy, że...

(Ciąg dalszy nastąpi).

Dział Młodych.

Sod redakcją Konrada Nawry.

Czego potrzeba do rozwiązania „konikówki“?

Krzyżówka.

ułożył Kuro szivo.

Znów przeskoczyliśmy dwa tygodnie i dzień 3-go Maja został za nami daleko... To też rozwiązanie krzyżówki „3 Maja” jest już tylko wspomnieniem święta narodowego... Krzyżówka ta byłaby bardzo udana, gdyby nam chochlik drukarski nie splatał brzydkiego figla: znaczenia numerów 8, 10 i 12 pionowo zostały przez pomyłkę opuszczone! Ponieważ nasi czytelnicy mimo najlepszych chęci nie mogli się tych słów domyślić, więc rozwiązania z temi lukami uważamy za dobre.

Ślimakówka (uł. W. Sowa)

Ucieszenie było rozwiązanie Ślimakówki i to nr. 15. Jakże to imię żeńskie, zaczynające się na K, kończące się na a i mające 9 liter? Trzech opowiedziało się za Katarzyną, tyluż za Kunegundą, jeden tylko za Kazimierą. A może by się znalazło jeszcze jakie inne w kalendarzu?! W moim — nie, bo naumyślnie przejrzałem wszystkie imiona żeńskie...

Lamigłówka sylabowa, trzeba przyznać nie należała do łatwych. Oto słowa:

- Kanonik
- Odyseja
- rabat
- flasko
- Azow
- Nowowiejski
- Tymiec
- Yankee

Rozwiązanie: Korfanty — Katowice.

Z konikówką było niemało kłopotu. Dwu z naszych czytelników nie przysłało jej rozwią-

zania tłumacząc się, że nie czytali „Wesela” (skąd wyjęto werset konikówką), przeto nie mogli zadania rozwiązać. Powstaje pytanie, czy tu konieczną była znajomość „Wesela” do odgadnięcia zadania? Sądzę, że nie. Trudność wprawdzie jest większa, ale — po nitce do kłębka! Niech konik szachowy skacze, niech dobiera sobie sylab aż urośnie poprawne zdanie! Rozwiązanie brzmi: **Oto naści twoje wiosło; błądzący w odmętach powodzi, masz tu kaduceusz polski.** („Wesele” — St. Wyspiański).

Nieliczne choć trudniejsze zadania z poprzedniego numeru zakończyły się łańcuszkiem. Okno—pani; tata—waza. Tak brzmiało zadanie. Oto rozwiązanie:

ok—no	ta—fa
no—ga	ta—ra
ga—ma	Ra—wa
ma—pa	wa—za
pa—ni	

A teraz najważniejsze: Kto nadesłał dobre rozwiązania. Jak już wspomnieliśmy, „krzyżówkę z lukami” uważamy za poprawnie rozwiązana.

DOBRE ROZWIĄZANIA NADESŁALI:

Kr. Gaudnikówna (Katowice), Z. Baumówna (Miłówka k. Żywieca), E. Krećcion (Zator), z Krakowa: J. Danek, K. S. Z. A., St. Kwinta, Wł. Mossoczy, Z. Perzesty, K. Pustelnik.

NAGRODY.

Na nagrody za dobre rozwiązania redakcja „Działu Młodych” przeznaczyła szereg ciekawych i cennych książek. Będą one rozlosowane między nadsyłających dobre rozwiązania. Na każde 10 dobrych rozwiązań przeznaczamy jedną książkę do wylosowania. Pozatem mieszkańcy Krakowa uzyskują premję pocieszenia, również drogą losu, mianowicie **wolny bilet wstępu na 2 osoby do kinoteatru „Świt”**. Kino „Świt” znane jest z doborowych programów dla młodzieży.

W dzisiejszym numerze nagrody wylosowali: 1. Krysia Gaudnikówna (Katowice) — otrzyma muje grubo tom „Humoresek” Ferdynanda Goetla.

2. St. Kwinta (Kraków) — wolny bilet wstępu do kina „Świt”.

W najbliższym numerze podamy kilka tytułów książek, przeznaczonych do rozlosowania.

Druga z trzecią — zgadnąć proszę: Tak się zwie wód zbiorowisko; Odgadnijcie zatem wszystko.

II.

Jestem sercem Piasta kraju,
Mam sejm, senat dla zwyczaju,
Jestem dumą dla Polaka
Czy zgadnicie, kto ja taka?

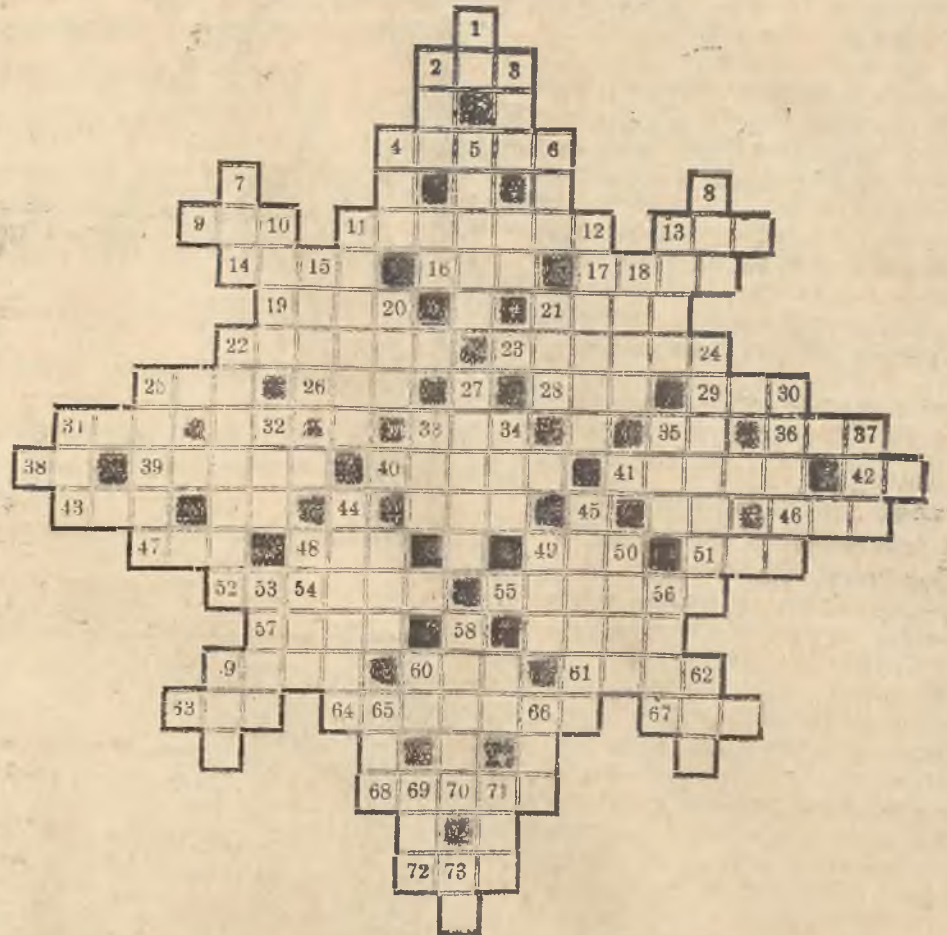
III.

Pierwszy wyraz część sezonu...
Przestawiajcie dla rezonu.
Liter cztery, a ujrzenie...
Lotną parę, czy wierzycie?
Gdy przestawisz drogi panie,
To zobaczysz, że jest w ranie.

Bardzo interesujące łańcuszki stworzyli Mors i Young. Wiemy, że z jajka rodzi się piskle, że działo wyrzuca kulę, że flaga trzepocze się na statku, ale jak to będzie wyglądać w łańcuszku? (jajko—piskle, działo—kula, flaga—statek). Również proszę odgadnąć, co ma wspólnego ga—ma i Ra—mon. Przypominamy jeszcze raz zasadę łańcuszka: ostatnia sylaba wyrazu pierwszego jest początkową sylabą następnego. Zmienimy np. panią w damę: pa—ni, Ni—da, da—ma.

Nie chcemy przeciągać naszych szaradzi—stów zadaniami. Na dworze jest wiosna, ciepło, słonecznie — kto może, ten ciągnie na wycieczkę. Redakcja „Działu Młodych” życzy wszystkim wesołej zabawy i prawdziwego wytchnienia na łonie natury.

Krzyżówka. Ułożył E. K. Zator.

Znaczenie wyrazów: Poziomo: 2 mityczny bóg wiatrów, 4 inaczej święcenie np. biskupie, 9 mieszkaniec Saksonji, 11 wóz pogrzebowy, 13 agencja katolicka (skróć), 14 ma nożyce, 16 owad klujący, 17 używa się po gołębnie, 19 księżyc (po łac.), 21 „w miesiąc” (łac. wspak), 22 zawód artysty, 23 fragment, 25 kawał lodu, 26 przymówek grecki, 28 patrz nr. 16, 29 wpisać „yak”, 31 lew (łac.), 33 rzeka w Polsce, 36 wiersz pochwalny, 38 złoto (franc. wspak), 39 mieszkaniec dawnej Sycylii, 40 dawna machina obciążająca, 41 roślina, 42 nazwa nuty, 43 dwa (ang.), 46 imię żeńskie cygańskie, 47 swoja (łac.), 48 tak (łac. wspak), 49 spaja się nim metal (wspak), 51 zaimek wskazujący, 52 kopyto krowy, 53 marka wina hiszp., 57 skala tonow., 59 imię żeńskie żyd., 60 okres czasu, 61 ta (łac.), 63 litera (fonet.), 64 rzecz oddana na przechowanie, 67 ciałko lotne, 68 urzędnik turecki, 70 miara powierzchni, 72 patrz nr. 31.

Pionowo: 1 zaimek, 2 patrz nr. 60, 3 pieniądz włoski, 4 skrót związku sportowego (wsp.), 5 piękność, 6 oltarz (łac.), 7 restauracja (wsp.), 8 imię męskie, 10 pokój, 11 otomana, 12 parcie, 15 pociski, 18 wiklina, 20 imię żeńskie zdrobniałe (wsp.), 22 inaczej: Węgier, 24 sprzeczka między uczonymi, 25 owoc południowy, 27 jarzyna (wsp.), 30 święta księga maho—metan, 21 umieszczenie się w powietrzu, 32 kolek, 33 wiecierz, 34 górna część ziemniaków, 35 przebieg, 37 kochaj (łac.), 44 pseudonim artysty filmowej (wspak), 45 pierwiastek chemiczny, 49 inaczej: taniec, 50 plynna skala, 53 kamień pólshlachetny, 54 cesarz Rosji, 56 rodzaj dzwo—nu, 58 narzędzie rolnicze, 59 wyraz tenisowy, 62 instrument smyczkowy, 63 imię żeńskie, 66 tuzi (wspak), 69 inaczej: bramka piłkarska, 71 wykonawca wyroków, 73 zaimek osobisty.

Jak widzimy, autor krzyżówki biegły jest w językach obcych i znajomości ich żąda od rozwiązujących zadania. Ostatecznie trudność nie jest znów tak wielka, bo czego nie będzie w słowniku, to powie kolega, uczący się danej mowy.

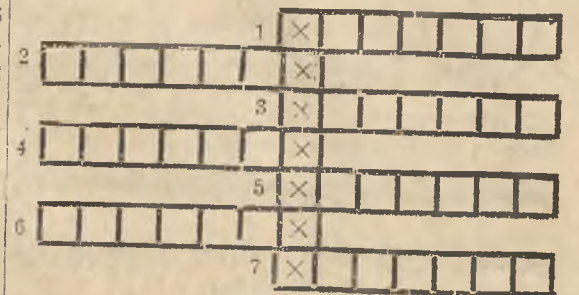
W poniższej konikówce należy odgadnąć wierszyk chwytając ostatnie słowo każdego wiersza.

Konikówka.

Ułożył Wł. Sowa.

U	Nę	Tym	Go	Ce	Trwo	Dza
Przed	Do	Cie	O	A	Ni	wkrót
Ka	Kto	Dza	Ją	Ni	Szerę	Kto

Drabinka. Ułożyła Helutka.

Znaczenie wyrazów: 1 wyspa koło Ameryki, 2 rodzaj utworu poetyckiego (wsp.), 3 bezrodziów, 4 je się często, 5 tajna policja w Rosji, 6 inaczej biskup, 7 inaczej podziakka. Wyrazy czyta się poziomo. Początkowe i końcowe litery poszczególnych wyrazów dają nazwę ryby.

P. S. W tej chwili otrzymaliśmy częściowe rozwiązanie zadań Wład. Sowy z Dąbrowy Górn. Dlaczego tak późno?

Aforyzmy.

Jeden z Młodych przesyła nam następująca aforyzmy:

Dobre wychowanie jest w wielu razach lepszym paszportem, niż majątek, stanowisko, a nawet pochodzenie.

Tylko u siebie i w samotności jest człowiek całkiem sobą, w towarzystwie innych jest albo lepszy, albo gorszy, niż w istocie.

Niedotrzymana obietnica jest rodzajem kradzieży.

Największą chlubą nie jest to, aby się nigdy nie potknąć, ale to, aby za każdym upadkiem dźwignąć się i stanąć na nogi. (Przysłowie chińskie).

Pamiętaj! P. T. Abonentów o nadsyłanie prenumeraty za maj.

Równocześnie zwracamy się do wszystkich abonentów zalegających z prenumeratą z gorącym wezwaniem aby zechcieli niezwłocznie zaległości wyrównać.

Od soboty d. 13 bm. w kinoteatrze „SZTUKA“

Najnowszy znakomity przebój!

W służbie śledczej

Conway Tearle Warner Baxter

Przepiękny romans o fascynującej intrydze, pełen napięcia i sensacji. — Życie wśród niebezpieczeństw. — Hazard. — Szpiegostwo. — Wielka miłość mocnego mężczyzny. — Główne role krenją chlubnie znani i popularni artyści — Karen Morley

Film ten pod względem oryginalności i skomplikowanej fabuły — bije najciekawsze powieści detektywiczne.